

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัย จึงกำหนดขั้นตอนการศึกษา
ความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานต่อการบริหารวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาหนองคาย เขต 1 ตามหัวข้อ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับรายละเอียดของขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัย ในการศึกษา ความคิดเห็นของ
ผู้ปฏิบัติงานต่อการบริหารวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย
เขต 1 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ คือ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน ในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 2,498 คน
จำแนกเป็น ผู้บริหาร จำนวน 179 คน และครูผู้สอน จำนวน 2,319 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

สุ่มจากประชากร โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - stage Random
Sampling) คือ แบ่งกลุ่มตามอำเภอหรือกิ่งอำเภอที่เป็นที่ตั้งของสถานศึกษาโดยกำหนดให้มี
ทุกอำเภอหรือกิ่งอำเภอ เพื่อให้ครอบคลุมประชากรทุกพื้นที่ แล้วแบ่งชั้นตามขนาดสถานศึกษา
และตำแหน่ง และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตาราง Krejcie & Morgan (บุญชม ศรีสะอาด.
2545 : 43) ได้กลุ่มตัวอย่าง 322 คน แล้วจึงสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธี
จับสลาก ตามสัดส่วน ตามลำดับ ดังนี้

1.2.1 แบ่งกลุ่มตามอำเภอและกิ่งอำเภอ ที่เป็นที่ตั้งของสถานศึกษา เพื่อให้ครอบคลุมประชากรในทุกพื้นที่

1.2.2 แบ่งชั้นประชากรตามขนาดสถานศึกษา และตำแหน่ง จากประชากรทั้งหมด จำนวน 2,498 คน จำแนกเป็น

1) สถานศึกษาขนาดเล็ก ประกอบด้วย

1.1) ผู้บริหาร 129 คน

1.2) ครูผู้สอน 1,082 คน

2) สถานศึกษาขนาดใหญ่ ประกอบด้วย

1.1) ผู้บริหาร 50 คน

1.2) ครูผู้สอน 1,238 คน

1.2.3 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตาราง Krejcie & Morgan ได้กลุ่มตัวอย่าง 322 คน เทียบสัดส่วน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา และตำแหน่ง จำแนกเป็น

1) สถานศึกษาขนาดเล็ก ประกอบด้วย

1.1) ผู้บริหาร 17 คน

1.2) ครูผู้สอน 139 คน

2) สถานศึกษาขนาดใหญ่ ประกอบด้วย

1.1) ผู้บริหาร 8 คน

1.2) ครูผู้สอน 158 คน

1.2.4 สุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับสลากตามสัดส่วน

ดังมีรายละเอียดตามแผนภูมิที่ 2 และตารางที่ 3 ดังต่อไปนี้

แบ่งประชากรเป็นกลุ่มตามอำเภอและกิ่งอำเภอ ที่เป็นที่ตั้งของสถานศึกษา			
แบ่งชั้นประชากร จำนวน 2,498 คน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา และตำแหน่ง			
สถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 1,213 คน		สถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 1,288 คน	
ผู้บริหาร จำนวน 129 คน	ผู้สอน จำนวน 1,082 คน	ผู้บริหาร จำนวน 50 คน	ผู้สอน จำนวน 1,237 คน
กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตาราง Krejcie & Morgan ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 322 คน เทียบสัดส่วน จำแนกตามขนาดสถานศึกษาและตำแหน่ง			
สถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 156 คน		สถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 166 คน	
ผู้บริหาร จำนวน 17 คน	ผู้สอน จำนวน 139 คน	ผู้บริหาร จำนวน 8 คน	ผู้สอน จำนวน 158 คน
สุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการจับสลาก			

แผนภูมิที่ 2 ขั้นตอนการกำหนดขนาดและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกรายอำเภอหรือกิ่งอำเภอ
ตามขนาดสถานศึกษาและตำแหน่ง

อำเภอ หรือ กิ่งอำเภอ	จำนวน สถานศึกษา จำแนก ตามขนาด (แห่ง)		จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำแหน่ง (คน)				รวม (คน)	
			ผู้บริหาร		ครูผู้สอน			
			ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง
เมือง	เล็ก	47	47	6	451	58	498	64
	ใหญ่	16	16	2	504	65	520	67
	รวม	63	63	8	955	123	1,018	131
ท่าบ่อ	เล็ก	23	23	3	223	29	246	32
	ใหญ่	16	16	2	413	53	429	55
	รวม	39	39	5	636	82	675	87
ศรีเชียงใหม่	เล็ก	20	20	3	147	19	167	22
	ใหญ่	6	6	1	105	13	111	14
	รวม	26	26	4	252	32	278	36
สังคม	เล็ก	19	19	2	112	14	131	17
	ใหญ่	4	4	1	46	6	50	6
	รวม	23	23	3	158	20	181	23
สระใคร	เล็ก	13	13	2	104	13	117	15
	ใหญ่	5	5	1	112	14	117	15
	รวม	18	18	3	216	27	234	30
โพธิ์ตาก	เล็ก	7	7	1	45	6	52	7
	ใหญ่	3	3	1	57	7	60	8
	รวม	10	10	2	102	13	112	15
รวมทั้งสิ้น		179	179	25	2,319	297	2,498	322

จากตารางที่ 3 พบว่า ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ มีจำนวนทั้งสิ้น 2,498 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 179 คน ครูผู้สอน จำนวน 2,319 คน ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ จำนวนทั้งสิ้น 322 คน จำแนกเป็นรายอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ตามขนาดสถานศึกษาและตำแหน่งคือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 25 คน และครูผู้สอน จำนวน 297 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานต่อการบริหารวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สอบถามขนาดสถานศึกษาที่ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติหน้าที่อยู่และตำแหน่งตามบทบาทหน้าที่ของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงาน ต่อระดับการบริหารวิชาการในสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert Five Rating Scales) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 72 - 73) จำแนกประเด็นข้อคำถามครอบคลุมขอบข่ายการบริหารวิชาการในสถานศึกษา 12 ด้าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 ข : 2) ได้แก่

- 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 3) ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
- 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 5) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
- 6) ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้
- 7) ด้านการนิเทศการศึกษา
- 8) ด้านการแนะแนวการศึกษา
- 9) ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- 10) ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน

11) ด้านการประสานความร่วมมือพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น

12) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

2.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ กำหนดแนวทางและขั้นตอนสำหรับดำเนินการ ดังนี้

2.2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและหลักการต่างๆ เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา และขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ รวมทั้ง เอกสารอื่นๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2.2 ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า

2.2.3 สร้างเครื่องมือฉบับร่างตามขอบข่ายและเนื้อหาที่กำหนด

2.2.4 นำเครื่องมือฉบับร่างที่สร้างขึ้น เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำ แล้วปรับแก้ไข

2.2.5 นำเครื่องมือฉบับที่ปรับแก้ไข ตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ โครงสร้าง รูปแบบ ความตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสม ด้านรูปแบบ ความถูกต้องของภาษาที่ใช้ แล้วปรับแก้ไข โดยผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย บุคคล ดังต่อไปนี้ คือ

1) อาจารย์วิวัฒน์ ผาวันดี ค.ม. (การบริหารการศึกษา) ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม ด้านโครงสร้างและความตรงเชิงเนื้อหา

2) อาจารย์โกสุม สุสุข ศษ.ม. (การวัดและประเมินผลทางการศึกษา) ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนบ้านพัฒนาคำแก้ว อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม ด้านการคำนวณค่าทางสถิติ

3) อาจารย์ประภาพร บุญพาดเกิด ศษ.ม. (ภาษาไทย) อาจารย์ 2 ระดับ 6 โรงเรียนบ้านป่าสัก อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้อง และความชัดเจนของการใช้ภาษา

2.2.6 ปรับปรุงและนำเครื่องมือที่สร้างและพัฒนาขึ้น ไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารและครูผู้สอน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษา จำนวน 30 ชุด เพื่อหาค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย ระหว่างรายข้อ

กับรวมทุกข้อ (Item - Total Correlation) และเลือกข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้จำนวน 54 ข้อ ($.521 \leq r \leq .769$) มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ (Reliability) จากค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่า (α - Coefficient) ตามวิธีการของครอนบัค (Cronbach) เท่ากับ 0.72 (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 99) แล้วจัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัย ดำเนินการตามขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 การจัดส่งแบบสอบถาม ผู้วิจัย ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อขอความร่วมมือ ไปยัง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย และผู้วิจัยนำส่งหนังสือขอความร่วมมือตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย พร้อมแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ถึงสถานศึกษาที่มีกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษา ด้วยตนเอง

3.2 การจัดเก็บแบบสอบถาม ผู้วิจัย ประสาน โดยตรงกับสถานศึกษาที่มีกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา เพื่อติดต่อขอรับแบบสอบถามเพื่อการวิจัยเก็บคืน ด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัย นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาวิเคราะห์ข้อมูลและอภิปรายผล ดังนี้

4.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 สอบถามขนาดสถานศึกษา ที่ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติหน้าที่อยู่ และตำแหน่งตามบทบาทหน้าที่ของผู้ตอบแบบสอบถาม นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูป เพื่อหาร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

4.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 สอบถาม ความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานต่อการบริหารวิชาการในสถานศึกษา นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูป เพื่อหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวมและรายด้าน แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

4.2.1 โดยผู้วิจัย กำหนดเกณฑ์การให้ความหมายของค่าเฉลี่ยเพื่อใช้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 72 - 73) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีการบริหาร อยู่ในระดับ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีการบริหาร อยู่ในระดับ มาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีการบริหาร อยู่ในระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีการบริหาร อยู่ในระดับ น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีการบริหาร อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

4.2.2 หาปฏิสัมพันธ์ระหว่างขนาดสถานศึกษาและตำแหน่งของผู้ปฏิบัติงาน ในสถานศึกษา ที่มีความคิดเห็นต่อระดับการบริหารวิชาการในสถานศึกษา โดยใช้การทดสอบ ค่า F - test (Two - Way ANOVA) วิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) โดยรวม และรายด้านทุกด้าน

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

5.1.1 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างรายข้อกับรวมทุกข้อ โดยวิธีการ

Item - Total Correlation

5.1.2 สัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient)

5.2 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

5.2.1 ร้อยละ (Percentage)

5.2.2 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean)

5.2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่

5.3.1 ค่า F - test (Two - Way ANOVA)